

Suurvaltajohtaja Clinton

"Bush had to go so Holyfield had to go." totesi parinkuukauden takainen ammattilaisnyrkkeilyn raskaansarjan maailmanmestaruuden Evander Holyfieldiltä pisteillä voittanut Riddick Bowe mestaruusottelun jälkeen. Amerikan Yhdysvaltojen presidentinvaalien tulos oli juuri selvinnyt. Valta oli vaihtunut.

Nykyisessä maailmassamme on vain yksi todellinen suurvalta: Amerikan Yhdysvallat. Mitä maailmalla nykyään tapahtuukaan; hyökätään Irakiin, miehitetään Somalia, neuvotellaan maailmankaupan vapauttamisesta eli GATT:ista on Yhdysvallat kaikessa mukana, tavalla tai toisella. Yhdysvaltojen tekemät ulkopoliittiset päätökset, oli kyse lähes mistä tahansa, heijastuvat merkittävästi maailman menoon.

Onkin mielestäni erittäin hyvä asia, ettei suurvallan päätöksistä vastaa ainoastaan yksi henkilö, vaan sata demokraattisesti valittua senaattoria, kaksi kustakin 50:stä osavaltiosta. Mutta silti Amerikan Yhdysvalloilla on presidentti, ylin poliittinen johtaja, joka määrää tahdin. Yhdysvaltojen presidentin asema ei ole suinkaan väheksyttävä, onhan hänellä lakien toimeenpanovalta ja veto-oikeus, jolla hän voi halutessaan estää lakien voimaantumisen.

Liittovaltion presidentin vastuulliseen tehtävään valitaan uusi, vähintään 35-vuotias henkilö, neljän vuoden välein. Yksi ja sama henkilö voi tulla valituksi korkeintaan kahdelle presidenttikaudelle peräkkäin, siis kahdeksaksi vuodeksi. Vielä tällä hetkellä presidentin virkaa hoitaa republikaani George Bush, mutta 20. tammikuuta 1993 virkaan astuu uusi mies: Arkansasin osavaltion kuvernööri, demokraatti Bill Clinton.

Onko oikein että yksi mies saa niin paljon valtaa? Neljän seuraavan vuoden ajan Yhdysvallat on Clintonin vallassa. Hän saa yksin vastuulleen tehdä kiperät talous- ja ulkopoliittiset päätökset. Hänestä tulee suurvaltajohtaja, maailmanvaltiot, kenen puoleen käännytään ympäri maailmaa mitä ihmeellisimmissä asioissa. Näin sen täytyykin olla. Siitä ei tulisi mitään, jos suurvaltaa johtaisi sata tasa-arvoista senaattoria. Seurauksena olisi ankaraa taistelua vallasta, sekasortoa, anarkiaa ja silloin joku hullu saattaisi keksiä hieman "pelotella" maailmaa muutamalla ydinlatauksella. Tämä edellä kuvattu tilanne on Venäjällä pian täyttä totta ellei maan asioihin puututa.

On hyvin mielenkiintoista nähdä, miten Clinton hoitaa presidenttikaudellaan Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa. Jatkuvatko "Aavikkomyrskyn" kaltaiset operaatiot? Jatkettaanko Venäjän nuoren demokratian avustamista miljardiluokan lainoilla? Miten käy Somalian parhaillaan käynnissä olevan operaation? Näihin kysymyksiin ei tiedä varmuudella vastausta kukaan, tuskin edes Clintonkaan. Aika näyttää, miten käy.

Clintonilla ei kuitenkaan ole poliittisesti varaa luopua Yhdysvaltojen harjoittamasta poliittisesta linjasta, muistammehan tapaus Kennedyn varoittavana esimerkkinä. Siis miljardit virtaavat edelleen Venäjälle, ja sotilaalliset operaatiot tulevat jatkumaan.

Euroopan kannalta olisi tärkeää saada GATT valmiiksi, sillä Clintonille olisi edullista aloittaa kauppasota EY:tä vastaan, johtuen yleismaailmallisesta taloudellisesta lamasta. Rankaisutullit EY maiden tuotteille parantaisivat Yhdysvaltaisten tuotteiden menekkiä kotimaassaan, mikä puolestaan antaisi potkua Yhdysvaltain taloudelle näin lama-aikana. Suomen kannalta tilanne on paljolti riippuvainen siitä, liitymmekö EY:hyn vai emme.

Clintonista ei varmastikaan tule mitään Suomen ystävää, tuskimpa hän edes ehtii ensimmäisen, ja ehkä myös ainoan, presidenttikautensa aikana tekemään valtiovierailua kauas pohjoiseen Suomeen, sillä hänellä on varmasti paljon tehtävää Yhdysvalloissa. Suomen kannalta on myös merkittävää miten Clinton suhtautuu suureen itäiseen naapuriimme Venäjään. Vanha sanonta: "Uhka tulee aina idästä", pitää hyvinkin paikkansa varsinkin nyt, kun tilanne Venällä on enemmänkin kuin sekasortoinen. Niinpä Clintonin avustuspäätökset ovat todella merkittäviä myös Suomelle.

Mikä tämä Bill Clinton sitten oikeastaan on miehään? Onko hän vain senaatin ohjaama sätkynukke, joka kuuliaisesti tekee mitä hänen käsketään tehdä, vaiko vastuuta kantava johtaja? Mielestäni jälkimmäinen, vastuuta kantava johtaja, kuvaa Clintonia parhaiten. Onhan hän itse raivannut opiskellen tiensä huipulle, toisin kuin eräät, kuten pian entinen presidentti George Bush, jonka on sanottu syntyneen kultalusikka suussa rikkaaseen ja vaikutusvaltaiseen perheeseen.

Moni yhdistää Clintoniin ensimmäiseksi vaalikampanjan yhteydessä esiin tulleet paljastukset Clintonin Vietnam-kutsuntojen pakoilusta, ynnä muusta. Nämä sensaationhakuiset paljastukset olisi enemmän kuin syytä haudata syvälle maan uumeniin, mikäli Clintonia halutaan arvioida henkilönä. Miehen elämäkertaa on turha tässä alkaa kertaamaan, sen ovat jo niin monet arvostetut lehdet moneen kertaan tehneet.

Bill Clintonilla on mahdollisuudet päästä historian lehdille miehenä, joka teki lopun lamasta, esti Venäjän sisällissodan, ja vapautti maailmankaupan. Toivottavasti Clinton ei tuota pettymystä.